

Силабус навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік і звітність в управлінні ризиками підприємства»

Ступінь вищої освіти – третій (PhD) рівень

Рік навчання: 2, Семестр: 3

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль – диф. залік

Форма проведення занять – лекції, практичні заняття

Назва курсу	Бухгалтерський облік і звітність в управлінні ризиками підприємства
Викладач	Метелиця Володимир Михайлович, д.е.н., с.н.с., доцент, професор кафедри обліку та консалтингу
Контактний тел.	+380967262675
Електронна версія курсу	https://moodle.dpu.edu.ua/course/view.php?id=3304
Консультації	Очні консультації: 2 год., кафедра обліку та консалтингу (ауд. 234, корп. В) Онлайн-консультації - за потребою.

Коротка анотація до курсу.

Навчальна дисципліна «Бухгалтерський облік і звітність в управлінні ризиками підприємства» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти спеціальних знань щодо організації та ведення обліку і складання управлінської звітності, розкриття проблемних питань обліку і звітності в управлінні ризиками підприємства та змісту відповідних основних прикладних категорій, засвоєння та розвитку навиків та вмінь щодо формуванню інформаційного забезпечення для вирішення конкретних управлінських проблем та використання методів управління ризиками при аналізі фінансових процесів в сучасних умовах господарювання.

1. Формат курсу – Змішаний (супровід в системі Moodle)

2. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни.

Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері обліку та оподаткування на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування, аналізувати, оцінювати та прогнозувати відповідні процеси.

Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

3. Результати навчання:

Мати концептуальні та методологічні знання з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей, а також навички необхідні для проведення наукових і прикладних досліджень, здійснення інновацій на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку.

Застосовувати загальні принципи та методи економічних і соціальних наук, а також сучасні методи досліджень для провадження досліджень у сфері обліку та оподаткування та у викладацькій діяльності.

Застосовувати сучасні способи пошуку, оброблення й аналізу інформації, зокрема, статистичні і економіко-математичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних, інформаційні системи у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту і оподаткування.

4. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин (денна/заочна)
Лекції	26 год. / -
Практичні заняття	24 год. / -
Самостійна робота	97 год. / -
Індивідуально-консультативна робота	3 год. / -

5. Технічне й програмне забезпечення/обладнання. У період сесії доцільно використовувати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з викладачем з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період слід використовувати комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу Internet), доступ до платформи MOODLE, оргтехніку для підготовки (друку) письмових робіт.

6. Політика курсу - здобувачі вищої освіти третього (PhD) рівня повинні дотримуватися академічної доброчесності відповідно до «Положення про академічну доброчесність в ДПУ».

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

7. Схема дисципліни

Години/ семестр	Тема, план	Форма заняття та діяльнос- ті	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів)
----------------------------	-------------------	--	----------------------------	--

10/2	Тема 1. Суть і місце облікової інформації в управлінні підприємством: 1. Сутність та місце обліково-аналітичної інформації в інформаційному забезпеченні процесу управління підприємством. 2. Процес прийняття управлінських рішень. 3. Класифікація облікової інформації. 4. Користувачі облікової інформації. 5. Обмеження облікової інформації для потреб управління.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	Знати: сутність і місце обліково-аналітичної інформації в забезпеченні інформацією процесу управління підприємством; визначати критерії класифікації облікової інформації в залежності від потреб користувачів облікової інформації; обирати оптимальні способи визнання та методи оцінки об'єктів обліку із відповідним інформуванням користувачів про головні аспекти облікової політики суб'єкта господарювання.	3
15/2	Тема 2. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством: 1. Бухгалтерський облік як функція управління. 2. Організаційні комунікації в системі управління. 3. Комунікаційні бар'єри якості облікової інформації. 4. Якісні характеристики облікової інформації. 5. Методи забезпечення якості сучасних систем обліку. 6. Оцінка якості облікової інформації	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	Знати: характеристики бухгалтерського обліку, як функції управління; організаційні комунікації в системі управління; комунікаційні бар'єри якості облікової інформації; якісні характеристики облікової інформації; методи забезпечення якості сучасних систем обліку; критерії оцінки якості облікової інформації.	4
10/2	Тема 3. Оцінка очікуваних витрат для прогнозування та прийняття управлінських рішень: 1. Основні методи і технології бюджетування витрат та прогнозування прибутку підприємства. 2. Оцінка очікуваних витрат та їх вплив на прийняття управлінських рішень. 3. Методи оптимізації абсолютної величини витрат підприємства.	Лекції, практичні заняття, ІКР, самостійна робота	Знати: основні методи і технології бюджетування витрат та прогнозування прибутку підприємства; критерії оцінки очікуваних витрат та їх вплив на прийняття управлінських рішень; методи оптимізації абсолютної величини витрат підприємства.	4
20/2	Тема 4. Облікова політика в ціноутворенні : 1. Завдання, функції ціноутворення та обліку витрат підприємства. 2. Управління методами ціноутворення в	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	Знати: завдання, функції ціноутворення та обліку витрат підприємства; методи управління ціноутворенням в управлінському обліку;	8

	управлінському обліку. 3. Трансфертне ціноутворення: правова основа, податкові наслідки та контроль. 4. Облікова політика як інструмент управління показниками фінансового стану підприємства.		правові основи трансфертного ціноутворення, податкові наслідки не правових рішень; визначати роль облікової політики в управлінні показниками фінансового стану підприємства.	
20/2	Тема 5. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства: 1. Облікова інформація в управлінні економічними ризиками підприємства. 2. Управління бухгалтерськими ризиками для забезпечення безперервності діяльності підприємства. 3. Особливості вартісно-орієнтованого підходу до управління. 4. Підходи та методи оцінки вартості підприємства. 5. Міжнародні моделі звітності про вартість підприємства.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	Знати: склад економічних ризиків підприємства; визначати заходи для забезпечення безперервності діяльності підприємства; методи вартісно-орієнтованого підходу до управління; методи оцінки вартості підприємства; міжнародні моделі звітності про вартість підприємства.	4
15/2	Тема 6. Збалансована система показників в стратегічному управлінні підприємством: 1. Збалансована система показників у системі стратегічного управлінського обліку як метод стратегічного управління. 2. Методики розробки збалансованої системи показників на підприємстві 3. Система збалансованих показників як інструмент управління вартістю підприємства	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	Знати: методики розробки збалансованої системи показників для стратегічного управління та управління вартістю підприємства	4
15/2	Тема 7. Принципи, методики і техніки підготовки управлінської бухгалтерської звітності: 1. Сучасні підходи та принципи до формування управлінської бухгалтерської звітності. 2. Види управлінської бухгалтерської звітності та особливості формування її показників .	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	Знати: принципи формування управлінської бухгалтерської звітності; види управлінської бухгалтерської звітності та особливості формування її показників; методику формування управлінської звітності; визначати внутрішньо	4

	3. Методичні підходи до формування бухгалтерської управлінської звітності. 4. Порядок формування внутрішньо фірмового регламенту підготовки управлінської бухгалтерської звітності .		фірмовий регламент підготовки управлінської бухгалтерської звітності .	
15/2	Тема 8. Інструментарій звітності в управлінні підприємством : 1. Сучасний інструментарій корпоративного обліку за сегментами. 2. Оцінка і її роль в інтерпретації показників звітності для потреб управління. 3. Трансформація і консолідація показників звітності бухгалтерського обліку для формування інформації в процесі управління підприємством.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	Знати:сучасні інструменти корпоративного обліку за сегментами; критерії оцінки і її роль в інтерпретації показників звітності для потреб управління; методи трансформації і консолідації показників звітності бухгалтерського обліку для формування інформації в процесі управління підприємством.	4

8. Система оцінювання. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

**Розподіл балів з навчальної дисципліни
(денна форма)**

Модуль 1 (М 1) = 24					Контрольна робота № 1 – 5 балів	Підсумкова атестація по 1-му модулю (формування сумарної оцінки) – 24 бали
ЗМ 1 = 7		ЗМ 2 = 12				
Тема	T1	T2	T3	T4		
Систематичність та активність на практичних заняттях	2	3	3	3		
Виконання завдань для самостійного опрацювання (оцінювання здійснюється під час практичних занять)	1	1	1	1		
Виконання індивідуальних завдань	-	-	-	4		
Модуль 2 (М 2) = 26					Контрольна робота № 2 – 5 балів	Підсумкова атестація по 2-му модулю (формування сумарної оцінки) – 26 балів
ЗМ 3 = 7		ЗМ 4 = 8				
Тема	T5	T6	T7	T8		
Систематичність та активність на практичних заняттях	3	3	3	3		
Виконання завдань для самостійного опрацювання (оцінювання здійснюється під час практичних занять)	1	1	1	1		
Виконання індивідуальних завдань	-	-	-	-		
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE	5					
Диф. залік = 50 балів						
Загальна оцінка з курсу = (М1 + М2) + ДЗ = 50 + 50 = 100						

9. Шкала оцінювання.

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					Екзамен/Диференційований залік	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зара-ховано
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно - варіативний)	добре	
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	Задов.	
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зара-ховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

10. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 1 бал). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, листок непрацездатності).

Політика щодо академічної доброчесності: Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Загальна система оцінювання курсу	Виконання всіх видів навчальних робіт впродовж семестру / диференційований залік - 50/50%
Вимоги до письмової роботи	Поточний і підсумковий контроль виконується у вигляді самостійно виконаної письмової роботи. Робота повинна відповідати отриманому варіанту завдань, виконується під час визначених розкладом занять із дотриманням принципів академічної доброчесності.
Практичні заняття	На кожне практичне заняття передбачене завдання за відповідною темою навчальної дисципліни, які виконуються в аудиторії (дистанційно – Moodle). Під час практичних занять передбачене поточне оцінювання теоретичних знань і набутих практичних навичок шляхом проведення тестування або усного опитування.
Умови підсумкового контролю	Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну навчальну діяльність, становить 50 балів. Сумарна кількість балів за вивчення дисципліни за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю та балів, отриманих за результатами підсумкового контролю. Максимальна сума балів за семестр складає 100 балів.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. В. М. Краєвський, О. П. Колісник, Н. В. Гуріна та ін. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 388 с.
2. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навчальний посібник О.А. Лаговська, С.Ф. Легенчук, В.І. Кузь, С.В. Кучер. – Житомир: Житомирський державний технологічний університет, 2017. – 416 с.
3. Витрати: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 16, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
5. Дохід: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 № 290, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>
6. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
7. Колісник О.П., Томша А.О. Методичні підходи та організація обліку і аудиту власного капіталу підприємств. Економіка та суспільство. 2022. № 37. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/12011>.
8. Колісник О.П., Томша А.О. Особливості формування та розподіл прибутку підприємства. Економіка та суспільство. 2021. № 25. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/242>. Електронне фахове видання.
9. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
10. Податок на прибуток: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 17, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2000 № 353, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text>
11. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291, із змінами і

доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>

12. Про затвердження Положення про документальне забезпечення бухгалтерських запасів у бухгалтерському обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 № 88, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>

13. Про затвердження форм податкових декларацій збору за місця для паркування транспортних засобів та туристичного збору: Наказ Міністерства фінансів України від 09.07.2015 № 636, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0912-15>

14. Про затвердження форм податкових декларацій платника єдиного податку: Наказ Міністерства фінансів України від 19.06.2015 № 578, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0799-15>

15. Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість: Наказ Міністерства фінансів України від 28.01.2016 № 21, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0159-16>

16. Про затвердження форми декларації акцизного податку, Порядку заповнення та подання декларації акцизного податку: Наказ Міністерства фінансів України від 23.01.2015 № 14, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0105-15>

17. Про затвердження форми Податкової декларації з плати за землю (земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної або комунальної власності): Наказ Міністерства фінансів України від 16.06.2015 № 560, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0783-15>

18. Про затвердження форми Податкової декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки: Наказ Міністерства фінансів України від 10.04.2015 № 408, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0479-15#Text>

19. Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств: Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.2015 24.12.2010 р. № 897, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1415-15>

20. Про затвердження форми Податкової декларації з транспортного податку: Наказ Міністерства фінансів України від 10.04.2015 № 415, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0474-15#Text>

21. Про затвердження форми податкової декларації про майновий стан і доходи та Інструкції щодо заповнення податкової декларації про майновий стан і доходи: Наказ Міністерства фінансів України від 02.10.2015 № 859, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1298-15>

22. Про затвердження форми податкової накладної та Порядку заповнення податкової накладної: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.2015 № 1307, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0137-16>

23. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 № 2464, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>

24. Розвиток бухгалтерського обліку та оподаткування в Україні: монографія / Сторожук Т.М., Занько Б.М., Колісник О.П. та ін.; за заг. ред. Т.М. Сторожук. Ірпінь: УДФСУ, 2021. 256 с. (Серія «Податкова та митна справа в Україні»; т. 165).

25. Спрощена фінансова звітність: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 № 39, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>

26. Управління фінансовими ризиками: навч. Посібник/Куцик П.О., Васильців Т.Г., Сороківський В.М., Стефаняк В.І., Сороківська М.В.-Львів: Растр-7, 2016. -318 с.

27. Фінансовий облік: навчальний посібник. Краєвський В.М., Колісник О.П., Гуріна Н.В. та ін. Ірпінь : УДФСУ. 2022. 616 с.

28. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Допоміжна:

1. Виноградова М.О., Жидєєва Л.І. Аудит: навч. пос. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 654 с.

2. Занько Б.М. Облікові та податкові аспекти справляння податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. «Інфраструктура ринку»: Електронне наукове фахове видання. Вип. 42. Одеса: Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій, 2020. С. 861-867.

3. Занько Б.М. Облікові та податкові аспекти справляння туристичного збору. «Приазовський економічний вісник»: Електронне наукове фахове видання. Вип. 2 (19). Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2020. С. 255-259.

4. Занько Б.М. Проблемні аспекти накопичення в обліку інформації щодо бази оподаткування для обчислення загальнодержавних податків і зборів. «Економіка та суспільство»: Електронне наукове фахове видання. Вип. 18. Мукачєво: Мукачівський державний університет, 2018. С. 908-914.

5. Занько Б.М. Проблемні аспекти накопичення в обліку інформації щодо об'єктів та баз оподаткування для обчислення місцевих податків і зборів. «Економіка та суспільство»: Електронне наукове фахове видання. Вип. 19. Мукачєво: Мукачівський державний університет, 2018. С. 1266-1271.

6. Розвиток бухгалтерського обліку та оподаткування в Україні: монографія. Сторожук Т. М., Занько Б. М., Колісник О. П. та ін.; за заг. ред. Т.М. Сторожук. Ірпінь: УДФСУ. 2021. 256 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет:

1. Сайт Верховної Ради України: <http://www.rada.gov.ua>

2. Сайт Кабінету Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua>

3. Сайт ЛІГА:ЗАКОН: <http://www.liga.net>

4. Сайт Міністерства фінансів України: <http://www.minfin.gov.ua>

5. Сайт Державної податкової служби України: <https://tax.gov.ua/>

4. Сайт Національного банку України: URL: <http://www.bank.gov.ua/>

Міжнародні видання:

1. Arnold G., Kyle S. Intermediate Financial Accounting. Volume 1. Edited by Athabasca University, 2016.

2. Robertson J. The New Economics of Sustainable Development: A Briefing for Policy Makers / J. Robertson. London: Kogan Page, 1999. P. 120–121.

3. Tanzi V. Globalization, Technological Developments, and the Work of Fiscal Termites / V. Tanzi // IMF Working Paper 00/181 Washington: International Monetary Fund, 2000.

4. Tanzi V. Does the World Need a World Tax Organization? / V. Tanzi // The Economics of Globalization; A. Razin, E. Sadka, eds. Cambridge and New York: Cambridge University Press, 1999.